

Збірник

ОГЛЯД МІЖНАРОДНОГО
ТА НАЦІОНАЛЬНОГО
ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ
ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ ДЛЯ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ
ГЕНДЕРНО ОРІЄНТОВАНОЇ
ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

2020

Огляд національного та міжнародного законодавства розроблено національною консультанткою Програми ООН із відновлення та розбудови миру, к.ю.н., адвокаткою Катериною Ілікчієвою.

Метою цієї публікації є підвищення спроможності персоналу та адвокатів місцевих центрів безоплатної правової допомоги у Донецькій та Луганській областях надавати гендерно орієнтовані послуги.

Цільова аудиторія: персонал центрів з надання безоплатної правової допомоги, що надає первинну правову допомогу, а також адвокати, що надають вторинну правову допомогу.

Цю публікацію підготовлено в межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки Європейського Союзу. Думки, зауваження, висновки або рекомендації, викладені в цьому документі, належать авторам і не обов'язково відображають погляди Програми та ЄС.

Програму ООН із відновлення та розбудови миру реалізують чотири агентства ООН: Програма розвитку ООН (ПРООН), Структура ООН з питань гендерної рівності та розширення прав і можливостей жінок (ООН Жінки), Фонд ООН у галузі народонаселення (UNFPA) і Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО).

Програму підтримують тринадцять міжнародних партнерів: Європейський Союз (ЄС), Європейський інвестиційний банк (ЄІБ), Посольство США в Україні, а також уряди Великої Британії, Данії, Канади, Нідерландів, Німеччини, Норвегії, Польщі, Швейцарії, Швеції та Японії.

ЗМІСТ

05 I. МІЖНАРОДНІ АКТИ

- 05 1. Загальна декларація прав людини ООН
-
- 05 2. Конвенція ООН «Про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок»
-
- 06 3. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами
-
- 07 4. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод та протоколи до неї
-
- 09 5. Європейська соціальна хартія (переглянута)
-
- 12 6. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми
-
- 12 7. Конвенція про права осіб з інвалідністю
-
- 14 8. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації
-
- 15 9. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права
-
- 16 10. Рамкова конвенція про захист національних меншин
-
- 16 11. Пекінська декларація
-
- 18 12. Резолюція 47/135 Генеральної Асамблеї ООН «Декларація про права осіб, що належать до національних або етнічних, релігійних та мовних меншин»
-
- 19 13. Конвенція МОП № 100 «Про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності»
-
- 19 14. Конвенція МОП № 111 «Про дискримінацію в галузі праці та занять»
-
- 20 15. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права
-
- 20 16. Конвенція МОП № 156 «Про рівне ставлення й рівні можливості для трудящих чоловіків і жінок: трудящі із сімейними обов'язками»

- 20 17. Конвенція про політичні права жінок
-
- 21 18. Резолюція Ради Безпеки ООН № 1325 «Жінки, мир, безпека»
-
- 21 19. Резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у галузі сталого розвитку на період до 2030 року»
-

22 II. НАЦІОНАЛЬНІ АКТИ

- 22 1. Конституція України
-
- 22 2. Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»
-
- 23 3. Закон України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні»
-
- 24 4. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству»
-
- 25 5. Закон України «Про протидію торгівлі людьми»
-
- 26 6. Указ Президента України «Про підвищення соціального статусу жінок в Україні»
-
- 26 7. Указ Президента України «Про вдосконалення роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»
-
- 27 8. Указ Президента України №722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»
-
- 28 9. Указ Президента України №398/2020 «Про невідкладні заходи із запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі, захисту прав осіб, які постраждали від такого насильства»

I. МІЖНАРОДНІ АКТИ

1. ЗАГАЛЬНА ДЕКЛАРАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ООН

„*«[...] беручи до уваги, що народи Об'єднаних Націй підтвердили в Статуті свою віру в основні права людини, в гідність і цінність людської особи, в рівноправність чоловіків і жінок та вирішили сприяти соціальному прогресові та поліпшенню умов життя при більшій свободі...» /Пreamбула/*

„*«Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом. Усі люди мають право на рівний захист від якої б то не було дискримінації, що порушує цю Декларацію, і від якого б то не було підбурювання до такої дискримінації». /ст. 7/*

„*«Кожна людина має право рівного доступу до державної служби у своїй країні». /ч. 2 ст. 21/*

„*«Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на однакову оплату за однакову працю». /ч. 2 ст. 23/*

2. КОНВЕНЦІЯ ООН «ПРО ЛІКВІДАЦІЮ ВСІХ ФОРМ ДИСКРИМІНАЦІЇ ЩОДО ЖІНОК»

„*«Держави-сторони засуджують дискримінацію щодо жінок в усіх її формах, [...] зобов'язуються: а) включити принцип рівноправності чоловіків і жінок у свої національні конституції або інше відповідне законодавство, якщо цього ще не було зроблено, та забезпечити за допомогою закону й інших відповідних заходів практичне здійснення цього принципу; [...] е) вживати всіх відповідних заходів для ліквідації дискримінації щодо жінок з боку будь-якої особи, організації або підприємства». /п. (а), (е) ст. 2/*

” «Держави-сторони [...] забезпечують жінкам на рівних умовах з чоловіками право: [...] b) брати участь у формуванні та здійсненні політики уряду та займати державні посади, а також здійснювати всі державні функції на всіх рівнях державного управління». /n. (b) ст. 7/

” «[...] держави-сторони вживають відповідних заходів для того, щоб: a) заборонити, під загрозою застосування санкцій, звільнення з роботи на підставі вагітності або відпустки по вагітності та пологах чи дискримінації з огляду на сімейний стан при звільненні; [...] c) заохочувати надання необхідних додаткових соціальних послуг, з тим, щоби дозволити батькам поєднувати виконання сімейних обов'язків із трудовою діяльністю та участю в громадському житті...» /n.(a), (c) ч. 2 ст. 11/

” «Держави-сторони вживають усіх відповідних заходів для забезпечення[...]: b) права на однакові можливості при найманні на роботу, в тому числі застосування однакових критеріїв вибору при найманні; c) [...] на просування по службі та гарантію зайнятості, а також на користування всіма пільгами та умовами роботи, [...]перепідготовки, включно з навчанням, професійною підготовкою підвищеного рівня та регулярною підготовкою; d) права на рівну винагороду, включно з одержанням пільг, на рівні умови щодо рівноцінної праці, а також на рівний підхід до оцінки якості роботи» /n. (b), (c), (d) ч. 1 ст. 11/

3.

КОНВЕНЦІЯ ПРО БОРТЬБУ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ І З ЕКСПЛУАТАЦІЄЮ ПРОСТИТУЦІЇ ТРЕТІМИ ОСОБАМИ

Конвенція передбачає зобов'язання країн-учасниць застосовувати кримінальну відповідальність до кожного, хто для задоволення похоті іншої особи:

1. зводить, умовляє або спокушає з метою проституції іншу особу, навіть за згодою цієї особи;
2. експлуатує проституцію іншої особи, навіть за згодою цієї особи; /ст. 1/
3. утримує будинок розпусти чи управляє ним, або свідомо фінансує чи бере участь у фінансуванні будинку розпусти;
4. здає в оренду або наймає будівлю чи інше місце, або частину такого, знаючи, що вони будуть використані з метою проституції третіми особами. /ст. 2/

Також передбачено процедури співпраці та взаємної допомоги у боротьбі з торгівлею людьми та з експлуатацією проституції.

4.

КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ТА ПРОТОКОЛИ ДО НЕЇ

Члени Ради Європи та всі підписанти погодились, що гарантують кожному, хто перебуває під їхньою юрисдикцією, права та свободи, визначені в розділі I даної Конвенції. А саме: право на життя, заборона катування, заборона рабства та примусової праці, право на свободу та особисту недоторканність, право на справедливий суд, ніякого покарання без закону, свобода думки, совісті й релігії, свобода вираження поглядів, свобода зібрань та об'єднання, право на шлюб, право на ефективний засіб юридичного захисту. Також документ містить статтю, що передбачає заборону будь-яких дискримінаційних обмежень у користуванні переліченими правами:

”

«Користування правами та свободами, визнаними в цій Конвенції, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою - статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою».

До Конвенції було прийнято чотирнадцять протоколів.

Протокол № 1

розширює зміст Конвенції та закріплює рівні права на захист власності, право на освіту та право на вільні вибори, встановлюючи відповідний зв'язок із Конвенцією:

”

«Високі Договірні Сторони розглядають положення статей 1 (захист власності), 2 (право на освіту), 3 (право на вільні вибори) і 4 (територіальне застосування) цього Протоколу як додаткові статті Конвенції, і всі положення Конвенції застосовуються відповідно»

Протокол № 2

про надання Європейському суду з прав людини повноважень робити консультативні висновки, передбачає можливість ЄСПЛ на запит Комітету міністрів робити консультативні висновки з правових питань, які стосуються тлумачення Конвенції та протоколів до неї. Однак, *«такі висновки не поширюються на питання, які стосуються змісту та обсягу прав і свобод, визначених у розділі I Конвенції та протоколах до неї, або на будь-яке інше питання, яке Комісія, Суд або Комітет міністрів можуть розглядати внаслідок будь-якого провадження, яке може бути порушене відповідно до Конвенції».*

”

Протокол № 4

гарантує деякі права та свободи, не передбачені в Конвенції та у Першому протоколі до неї, розширює перелік прав, гарантованих Конвенцією. Зокрема,

заборона ув'язнення за борг, свобода пересування, заборона вислання громадянина, заборона колективного вислання іноземців. Так само як і Протокол 1, даний документ встановлює зв'язок із Конвенцією: *«Високі Договірні Сторони розглядають положення статей 1-5 цього Протоколу як додаткові статті Конвенції, і всі положення Конвенції застосовуються відповідно».*

Протокол № 6

передбачає скасування смертної кари в усіх країнах-підписантах та розповсюджується так само як і сама Конвенція, із заборонаю будь-яких дискримінаційних виключень.

Протокол № 7

ще один протокол, що розширює перелік прав людини й основоположних свобод та закріплює: заборону виселення іноземця, що законно проживає на території держави інакше, ніж на виконання рішення, прийнятого відповідно до закону; право на оскарження в кримінальних справах; право на відшкодування в разі судової помилки; право не бути притягненим до суду або покараним двічі та рівноправність кожного з подружжя у відносинах між собою і в їхніх відносинах зі своїми дітьми.

Протокол № 9

вносить зміни до статей Конвенції, що регулюють компетенцію Суду, однак був скасований **Протоколом № 11**.

Протокол № 10

змінив порядок голосування Комісією міністрів щодо питань, що не були передані на розгляд Суду.

Протокол № 11

створив Європейський Суд з прав людини у його сучасному вигляді. Документ визначив кількість, професійні критерії, порядок обрання та звільнення суддів, строк повноважень, структуру та порядок роботи самого Суду. Також було внесено відповідні зміни до попередніх протоколів у частини, що стосувалися діяльності Суду.

Протокол № 12

закріпив загальну заборону дискримінації */ст. 1/*:

«1. Здійснення будь-якого передбаченого законом права забезпечується без дискримінації за будь-якою ознакою, наприклад за ознакою статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національної меншини, майнового стану, народження або за іншою ознакою.»

2. Ніхто не може бути дискримінований будь-яким органом державної влади за будь-якою ознакою, наприклад за тими, які зазначено в пункті 1».

Це доповнення є частиною Конвенції та розповсюджується на території всіх держав-членів.

Протоколом № 13

держави-члени Європейського Союзу відмовилися від застосування смертної кари без жодних застережень.

Протоколами № 14, № 14-bis, № 15 та 16

було внесені деякі зміни щодо функціонування ЄСПЛ та надання ним консультативних висновків.

5.

ЄВРОПЕЙСЬКА СОЦІАЛЬНА ХАРТІЯ (ПЕРЕГЛЯНУТА)

Члени Ради Європи, підписавши Хартію, домовились про наступне:

«Сторони визнають метою своєї політики, яку вони запроваджуватимуть усіма відповідними засобами як національного, так і міжнародного характеру, досягнення умов, за яких можуть ефективно здійснюватися наступні права та принципи:

1. Кожна людина повинна мати можливість заробляти собі на життя професією, яку вона вільно обирає.
2. Усі працівники мають право на справедливі умови праці.
3. Усі працівники мають право на безпечні та здорові умови праці.
4. Усі працівники мають право на справедливу винагороду, яка забезпечить достатній життєвий рівень для них самих та їхніх сімей.
5. Усі працівники та роботодавці мають право на свободу об'єднання у національні або міжнародні організації для захисту своїх економічних і соціальних інтересів.
6. Усі працівники та роботодавці мають право на укладання колективних договорів.
7. Діти та підлітки мають право на особливий захист від фізичних та моральних ризиків, на які вони наражаються.
8. Жінки, що працюють, у разі материнства мають право на особливий захист.
9. Кожна людина має право на належні умови для професійної орієнтації, метою якої є допомогти їй вибрати професію згідно зі своїми особистими здібностями та інтересами.
10. Кожна людина має право на належні умови для професійної підготовки.
11. Кожна людина має право користуватися будь-якими заходами, що дозволяють їй досягти найкращого стану здоров'я, який є можливим.

12. Усі працівники та особи, які знаходяться на їхньому утриманні, мають право на соціальне забезпечення.
13. Кожна малозабезпечена людина має право на соціальну та медичну допомогу.
14. Кожна людина має право користуватися послугами соціальних служб.
15. Особи з інвалідністю мають право на самостійність, соціальну інтеграцію та участь у житті суспільства.
16. Сім'я, як головний осередок суспільства, має право на належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку.
17. Діти та підлітки мають право на належний соціальний, правовий та економічний захист.
18. Громадяни будь-якої зі Сторін мають право займатися будь-якою прибутковою діяльністю на території держави будь-якої іншої Сторони на засадах рівності з громадянами останньої з урахуванням обмежень, які ґрунтуються на безперечних економічних або соціальних причинах.
19. Трудящі-мігранти, які є громадянами будь-якої Сторони, і члени їхніх сімей мають право на захист і допомогу на території держави будь-якої іншої Сторони.
20. Усі працівники мають право на рівні можливості та рівне ставлення до них у розв'язанні питань щодо працевлаштування та професії без дискримінації за ознакою статі.
21. Працівники мають право отримувати інформацію та консультації на підприємстві.
22. Працівники мають право брати участь у визначенні та поліпшенні умов праці та виробничого середовища на підприємстві.
23. Кожна особа похилого віку має право на соціальний захист.
24. Усі працівники мають право на захист у випадках звільнення.
25. Усі працівники мають право на захист своїх вимог у разі банкрутства їхнього роботодавця.
26. Усі працівники мають право на гідне ставлення до них на роботі.
27. Усі особи із сімейними обов'язками, які працюють або бажають працювати, мають право робити це без дискримінації та, наскільки це можливо, таким чином, щоб їхні службові обов'язки не суперечили сімейним.
28. Представники працівників на підприємствах мають право на захист від дій, що завдають їм шкоди, і для них мають створюватися належні умови для виконання ними своїх обов'язків.
29. Усі працівники мають право отримувати інформацію та консультації під час колективного звільнення.
30. Кожна людина має право на захист від бідності та соціального відчуження.
31. Кожна людина має право на житло». /Ч. I/

Сторони звернули особливу увагу на принцип гендерної рівності у сфері забезпечення права на працю та виконання сімейних обов'язків.

«З метою забезпечення ефективного здійснення права на рівні можливості та рівне ставлення у розв'язанні питань щодо працевлаштування та професії без дискримінації за ознакою статі, Сторони зобов'язуються визнавати це право та вживати відповідних заходів для забезпечення його застосування або для сприяння його застосуванню у таких галузях:

- a) працевлаштування, захист від звільнення та професійна реінтеграція;
- b) професійна орієнтація, підготовка, перепідготовка та перекваліфікація;
- c) умови працевлаштування і праці, включно з винагородою;
- d) професійне зростання, включно з просуванням по службі». /ст. 20 Ч. II/

«З метою забезпечення здійснення права чоловіків та жінок із сімейними обов'язками, що працюють, на рівні можливості та рівне ставлення до них, а також між такими працівниками та іншими працівниками, Сторони зобов'язуються:

1. вживати належних заходів для того, щоб:

- a) працівники із сімейними обов'язками мали можливість влаштуватися на роботу і працювати, а також повертатися до роботи після відсутності, зумовленої такими обов'язками, включно із заходами у галузі професійного орієнтування та підготовки;
- b) враховувати їхні потреби у тому, що стосується умов прийняття на роботу та соціального забезпечення;
- c) створити або розширити мережу державних чи приватних служб, зокрема закладів по догляду за дитиною удень та інших форм догляду за дитиною;

2. забезпечити обом батькам можливість отримувати в період після відпустки по вагітності та пологах відпустку з догляду за дитиною, тривалість та умови якої мають визначатися національним законодавством, колективними договорами або практикою;

3. забезпечити, щоб сімейні обов'язки як такі не були поважною причиною для звільнення». /ст. 27 Ч. II/

Окремо зазначено, що «здійснення прав, передбачених цією Хартією, забезпечується без будь-якої дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних або інших переконань, національного або соціального походження, стану здоров'я, належності до національної меншини, народження або інших обставин». /ст. E Ч. V/

6.

КОНВЕНЦІЯ РАДИ ЄВРОПИ ПРО ЗАХОДИ ЩОДО ПРОТИДІЇ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ

Цілями Конвенції є:

”

«...а) запобігання торгівлі людьми й боротьба з нею з одночасним гарантуванням гендерної рівності;

б) захист прав людини стосовно жертв торгівлі людьми, розробка всеосяжної структури захисту жертв і свідків, а також допомоги їм з одночасним гарантуванням гендерної рівності, а також забезпечення ефективного слідства й кримінального переслідування;

с) сприяння міжнародному співробітництву в боротьбі з торгівлею людьми».

/ст. 1/

”

Конвенція застосовується до всіх сфер торгівлі людьми, незалежно від транскордонності чи наявності або відсутності ознак організованої злочинності. Гарантується, що положення Конвенції виконуються «без дискримінації за будь-якою ознакою: статтю, расою, кольором шкіри, мовою, релігією, політичними або іншими переконаннями, національним або соціальним походженням, приналежністю до національної меншини, майновим станом, народженням або іншим статусом». */ст. 3/*

Конвенція регулює питання запобігання торгівлі людьми, співробітництва та інших заходів у цій сфері; заходів захисту та підтримки прав жертв, що гарантують гендерну рівність; матеріального кримінального права; розслідування, кримінального переслідування та процесуального права; міжнародного співробітництва та співробітництва з громадянським суспільством; механізм моніторингу.

7.

КОНВЕНЦІЯ ПРО ПРАВА ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ

”

Даним документом держави-учасниці взяли на себе зобов'язання забезпечити реалізацію всіх прав людини й основоположних свобод всім особам з інвалідністю без будь-якої дискримінації за ознакою інвалідності. Мета Конвенції полягає в: «заохоченні, захисті й забезпеченні повного й рівного здійснення всіма особами з інвалідністю всіх прав людини й основоположних свобод, а також у заохоченні поваги до притаманної їм гідності» */ст. 1/*.

Ст. 3 Конвенції визначає принципи, на яких її побудовано:

”

«а) повага до притаманної людині гідності, її особистої самостійності, зокрема свободи роботи власний вибір, і незалежності;

б) недискримінація;

- c) повне й ефективне залучення та включення до суспільства;
- d) повага до особливостей осіб з інвалідністю і прийняття їх як компонента людської різноманітності й частини людства;
- e) рівність можливостей;
- f) доступність;
- g) рівність чоловіків і жінок;
- h) повага до здібностей дітей з інвалідністю, що розвиваються, і повага до права дітей з інвалідністю зберігати свою індивідуальність».

Ст. 6 приділяє особливу увагу жінкам з інвалідністю:

«1. Держави-учасниці визнають, що жінки з інвалідністю та дівчата з інвалідністю піддаються множинній дискримінації, й у цьому зв'язку уживають заходів для забезпечення повного й рівного здійснення ними всіх прав людини й основоположних свобод.

2. Держави-учасниці вживають усіх належних заходів для забезпечення всебічного розвитку, поліпшення становища та розширення прав і можливостей жінок, щоб гарантувати їм здійснення та реалізацію прав людини й основоположних свобод, закріплених у цій Конвенції».

Також Конвенція гарантує просвітню й виховну роботу з боку держави; доступність соціального активного життя для осіб з інвалідністю; право на життя; захист і безпеку осіб з інвалідністю у ситуаціях ризику, зокрема у збройних конфліктах, надзвичайних гуманітарних ситуаціях та під час стихійних лих; рівність перед законом; доступ до правосуддя; свободу та особисту недоторканність; свободу від катувань і жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання; свободу від експлуатації, насилля та наруги; захист особистої цілісності; свободу пересування та громадянство; самостійний спосіб життя й залучення до місцевої спільноти; індивідуальну мобільність; свободу висловлення думки та переконань і доступ до інформації; недоторканність приватного життя; повагу до дому та сім'ї; освіту; здоров'я; абілітацію та реабілітацію; право на працю та зайнятість; достатній життєвий рівень та соціальний захист; участь у політичному та суспільному житті; участь у культурному житті, проведенні дозвілля й відпочинку та заняттях спортом; тощо.

8.

МІЖНАРОДНА КОНВЕНЦІЯ ПРО ЛІКВІДАЦІЮ ВСІХ ФОРМ РАСОВОЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ

Конвенція спрямована на боротьбу із «...будь-яким розрізненням, винятком, обмеженням чи перевагою, що ґрунтується на ознаках раси, кольору шкіри, родового, національного чи етнічного походження, метою або наслідком яких

є знищення або применшення визнання, використання чи здійснення на рівних засадах прав людини та основних свобод у політичній, економічній, соціальній, культурній чи будь-яких інших галузях суспільного життя» /ч. 1 ст. 1/

В той самий час документ передбачає можливість застосування позитивних дій, що не вважаються дискримінацією. А саме, «вжиття спеціальних заходів з виключною метою забезпечення належного прогресу деяких расових або етнічних груп чи окремих осіб, що потребують захисту, який може виявитися необхідним для того, щоб забезпечити таким групам чи особам рівне використання та здійснення прав людини та основних свобод, не розглядається як расова дискримінація за умови, однак, що такі заходи не ведуть до збереження особливих прав для різних расових груп, і що їх не буде залишено в силі після досягнення тих цілей, заради яких вони були запроваджені». /ч. 4 ст. 1/

Держави-учасниці взяли на себе зобов'язання заборонити і ліквідувати расову дискримінацію в усіх її формах, а також забезпечити рівноправність кожної людини перед законом, без розрізнення раси, кольору шкіри, національного або етнічного походження, особливо щодо здійснення таких прав:

«a) права на рівність перед судом і всіма іншими органами, що здійснюють правосуддя;

b) права на особисту безпеку і захист з боку держави від насильства або тілесних ушкоджень, заподіяваних як урядовими службовими особами, так і будь-якими окремими особами, групами чи установами;

c) політичних прав, зокрема права брати участь у виборах – голосувати і виставляти свою кандидатуру – на основі загального та рівного виборчого права, права брати участь в управлінні країною, так само як і в керівництві державними справами на будь-якому рівні, а також права рівного доступу до державної служби;

d) інших громадянських прав, зокрема:

(i) права на свободу пересування та проживання в межах держави;

(ii) права залишати будь-яку країну, включно зі своєю власною, і повертатися до своєї країни;

(iii) права на громадянство;

(iv) права на одруження та на обрання подружжя;

(v) права на володіння майном як одноосібно, так і спільно з іншими;

(vi) права спадкоємства;

(vii) права на свободу думки, совісті й релігії;

(viii) права на свободу переконань і на вільне вираження їх;

(ix) права на свободу мирних зборів та асоціацій;

e) прав в економічній, соціальній і культурній галузях, зокрема:

- (i) права на працю, вільний вибір роботи, справедливі та сприятливі умови праці, захист від безробіття, рівну плату за рівну працю, справедливу та задовільну винагороду;*
 - (ii) права створювати професійні спілки та вступати до них;*
 - (iii) права на житло;*
 - (iv) права на охорону здоров'я, медичну допомогу, соціальне забезпечення і соціальне обслуговування;*
 - (v) права на освіту і професійну підготовку;*
 - (vi) права на рівну участь у культурному житті;*
- f) права на доступ до всякого місця або всякого виду обслуговування, призначеного для громадського користування, як, наприклад, транспорт, готелі, ресторани, кафе, театри та парки». /ст. 5/*

Конвенція діє на усій території кожної держави-учасниці.

9.

МІЖНАРОДНИЙ ПАКТ ПРО ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ І КУЛЬТУРНІ ПРАВА

”

Держави-підписанти «зобов'язуються забезпечити рівне для чоловіків і жінок право користування всіма економічними, соціальними та культурними правами, передбаченими в цьому Пакті». /ст. 3/

Держави визнають право на працю, право на справедливі та сприятливі умови праці, право на соціальне забезпечення, право на вільну згоду на шлюб тих, хто одружується, право на достатній життєвий рівень для особи та її сім'ї, право на найвищий досяжний рівень фізичного та психічного здоров'я, право на освіту, право участь у культурному житті, право користуватися результатами наукового прогресу та їх практичне застосування, право користуватися захистом моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з будь-якими науковими, літературними чи художніми працями, автором яких є особа.

10.

РАМКОВА КОНВЕНЦІЯ ПРО ЗАХИСТ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

”

«1. Кожна особа, яка належить до національної меншини, має право вільно вирішувати, вважатися їй, чи не вважатися такою, і таке рішення або здійснення прав у зв'язку з ним не повинно зашкоджувати такій особі.

2. Особи, які належать до національних меншин, можуть здійснювати права та свободи, що випливають з принципів, проголошених в цій Рамковій конвенції, одноосібно та разом з іншими». /ст. 3/

Конвенція гарантує представникам національних меншин право на рівність перед законом; право на рівний правовий захист; право зберігати та розвивати свою культуру, зберігати основні елементи своєї самобутності, зокрема релігію, мову, традиції та культурну спадщину; право на свободу мирних зборів, свободу асоціації, свободу виявлення поглядів і свободу думки, совісті та релігії; право сповідувати свою релігію або переконання і створювати релігійні установи, організації та асоціації; право на свободу дотримуватися своїх поглядів та одержувати і поширювати інформацію та ідеї мовою своєї національної меншини без втручання держави та незалежно від кордонів; право на вільне та безперешкодне використання мови своєї меншини, приватно та публічно, в усній і письмовій формі; право використовувати своє прізвище (по батькові) та ім'я мовою меншини, а також право на їхнє офіційне визнання; право створювати свої власні приватні освітні та навчальні заклади і керувати ними; право вивчати мову своєї меншини; тощо.

11.

ПЕКІНЬКА ДЕКЛАРАЦІЯ

Даний міжнародно-правовий акт є результатом Всесвітньої конференції зі становища жінок, що відбулася у Пекіні у вересні 1995 р.

Учасники конференції закріпили наступне:

«...13. Розширення можливостей жінок та їхня всебічна участь на основі рівності в усіх сферах життя суспільства, включно з участю в процесі прийняття рішень і доступом до влади, мають основне значення для досягнення цілей рівності, розвитку і миру;

14. Права жінок є правами людини;

15. Рівні права, можливості та доступ до ресурсів, рівний розподіл сімейних обов'язків між чоловіками і жінками, як і гармонійне партнерство між ними мають ключове значення для їхнього добробуту і добробуту їхніх родин, а також для зміцнення демократії;

16. Ліквідація бідності на основі стійкого економічного зростання, соціального розвитку, охорони навколишнього середовища та соціальної справедливості вимагає залучення жінок до економічного та соціального розвитку, рівних можливостей і повної та рівноправної участі жінок і чоловіків як рушійних сил і бенефіціарів орієнтованого на людей стійкого розвитку;

17. Чітке визнання та підтвердження права всіх жінок на контроль за всіма аспектами свого здоров'я, зокрема їх власною фертильністю, мають основне значення для їхніх можливостей;

18. Світ на місцевому, регіональному та глобальному рівнях досягний і нерозривно пов'язаний з поліпшенням становища жінок, які є впливовою силою

в справі керування, врегулювання конфліктів і сприяння встановленню міцного миру на всіх рівнях;

19. Необхідно розробляти, здійснювати за всебічною участю жінок програми, що були би дієвими, ефективними та взаємно одна одну доповнювали, включно з політичними програмами та програмами в галузі розвитку, що враховують гендерні аспекти, і спостерігати за їх здійсненням на всіх рівнях, що будуть сприяти розширенню прав і поліпшенню становища жінок;
20. Участь і внесок усіх сил цивільного суспільства, особливо жіночих груп і галузевих структур та інших неурядових організацій і громадських організацій, з повною повагою їхньої самостійності й у співробітництві з урядами, є важливою умовою успішного здійснення Платформи дій і пов'язаної з нею подальшої діяльності;
21. Здійснення Платформи дій вимагає зобов'язань з боку урядів і міжнародної спільноти. Своїми національними та міжнародними зобов'язаннями щодо практичних заходів, включно із зобов'язаннями, взятими на Конференції, Уряди та міжнародна спільнота визнають необхідність уживання негайних заходів щодо розширення можливостей і поліпшення становища жінок».

Декларація затверджує також Платформу дії, метою якої є: «прискорення здійснення Найробійських перспективних стратегій у галузі поліпшення становища жінок на шляху їх активного залучення до усіх сфер суспільного та приватного життя шляхом забезпечення всебічної і рівної участі жінок у прийнятті рішень з економічних, соціальних, культурних і політичних питань. Це означає також, що необхідно закріпити рівність прав і відповідальність жінок і чоловіків в сім'ї, на роботі й у ширшому національному та міжнародному контексті. Рівноправність жінок і чоловіків є одним із питань прав людини й однією з умов забезпечення соціальної справедливості, а також необхідною основною передумовою досягнення рівності, розвитку та миру. Утвердження відносин партнерства на основі рівноправності жінок і чоловіків є однією з умов стійкого розвитку, що ставить у центр уваги інтереси людини. Необхідно продемонструвати стійку та довгострокову прихильність досягненню цієї мети, аби жінки і чоловіки могли спільно працювати над розв'язанням завдань ХХІ століття, відстоюючи свої власні інтереси, інтереси своїх дітей і суспільства в цілому».

12.

РЕЗОЛЮЦІЯ 47/135 ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН «ДЕКЛАРАЦІЯ ПРО ПРАВА ОСІБ, ЩО НАЛЕЖАТЬ ДО НАЦІОНАЛЬНИХ АБО ЕТНІЧНИХ, РЕЛІГІЙНИХ ТА МОВНИХ МЕНШИН»

Документ закріплює прагнення держав-підписантів захищати «на їх відповідних територіях існування самотність національних чи етнічних, культурних,

релігійних та мовних меншин, а також заохочують створення умов для розвитку тої самобутності». /ст. 1/

Декларація закріплює права осіб, що належать до національних чи етнічних, релігійних та мовних меншин, зокрема:

“[...] право користуватися досягненнями своєї культури, сповідувати свою релігію та відправляти релігійні обряди, а також користуватися своєю мовою у приватному житті та публічно, вільно та без втручання чи дискримінації у будь-якій формі.

[...] право активної участі в культурному, релігійному, громадському, економічному та державному житті.

[...] право активної участі у прийнятті на національному і, де це необхідно, регіональному рівні рішень, стосовно тої меншини, до якої вони належать, або тих регіонів, у яких вони проживають, у порядку, що не суперечить національному законодавству.

[...] право створювати свої власні асоціації та забезпечувати їх функціонування та підтримувати без будь-якої дискримінації вільні та мирні контакти з іншими членами своєї групи та з особами, що належать до інших меншин, а також контакти через кордони з громадянами інших держав, з якими вони зв'язані національними, етнічними, релігійними або мовними зв'язками».

“Відповідно до ст. 4 Декларації, «особи, що належать до меншин, можуть здійснювати свої права [...] як індивідуально, так і спільно з іншими членами своєї групи без будь-якої дискримінації».

13.

КОНВЕНЦІЯ МОП № 100 «ПРО РІВНЕ ВИНАГОРОДЖЕННЯ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК ЗА ПРАЦЮ РІВНОЇ ЦІННОСТІ»

“Кожний Член Організації за допомогою засобів, що відповідають чинним методам встановлення ставок винагородження, заохочує і тією мірою, якою це суміщається із зазначеними методами, забезпечує застосування щодо всіх трудівників принципу рівного винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності. 2. Цей принцип може застосовуватися шляхом: а) або національного законодавства; б) або системи визначення винагородження, встановленої чи визнаної законодавством; с) або колективних договорів між підприємцями і трудівниками; д) або шляхом поєднання цих різних способів». /ст.2/

14.

КОНВЕНЦІЯ МОП № 111 «ПРО ДИСКРИМІНАЦІЮ В ГАЛУЗІ ПРАЦІ ТА ЗАНЯТЬ»

”

«Кожний член Організації, для якого ця Конвенція є чинною, зобов'язується визначити й проводити національну політику, спрямовану на заохочення, методами, що узгоджуються з національними умовами та практикою, рівності можливостей та поводження стосовно праці й занять з метою викорінення будь-якої дискримінації з приводу них». /ст. 3/

”

«Кожний член Організації, для якого ця Конвенція є чинною, зобов'язується методами, що відповідають національним умовам і практиці: [...] b) ввести таке законодавство й заохочувати такі освітні програми, які зможуть забезпечити ухвалення й дотримання цієї політики; c) скасовувати будь-які законодавчі положення та змінювати будь-які адміністративні інструкції або практику, що не збігаються з цією політикою[...]». /ст. 3/

”

«Кожний член Організації повинен визначити національну політику, спрямовану на недопущення дискримінації у галузі праці й занять. Ця політика має застосовуватися шляхом законодавчих заходів, колективних договорів між представницькими організаціями роботодавців і працівників чи будь-яким іншим способом, сумісним з національними умовами та практикою, з належним урахуванням таких засад:

[...] iii) просування по роботі відповідно до їхньої особистої вдачі, знань і старанності;

iv) надійності становища на займаній посаді;

v) плати за працю рівної цінності;

vi) умов праці, куди входять робочий час, періоди відпочинку, щорічна оплачувана відпустка, техніка безпеки та охорона здоров'я на підприємстві, а також заходи щодо соціального забезпечення та побутового обслуговування і види допомоги, що надаються у зв'язку з роботою;

c) урядові органи повинні застосовувати справедливу і таку, що не допускає дискримінації, політику працевлаштування в усіх галузях своєї діяльності;

e) у колективних переговорах і виробничих взаємовідносинах сторони повинні дотримуватися засади рівності можливостей та поводження в галузі праці й занять і повинні стежити за тим, щоб у колективних договорах не допускалося положень дискримінаційного плану стосовно доступу до праці, підготовки до неї, просування по роботі або збереження посади чи стосовно умов оплати й праці». /п. 2/

15. МІЖНАРОДНИЙ ПАКТ ПРО ГРОМАДЯНСЬКІ ТА ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

» *«Держави, які беруть участь у цьому Пакті, зобов'язуються забезпечити рівне для чоловіків і жінок право користування всіма громадянськими та політичними правами, передбаченими в цьому Пакті». /ст. 3/*

16. КОНВЕНЦІЯ МОП № 156 «ПРО РІВНЕ СТАВЛЕННЯ Й РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ТРУДЯЩИХ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК: ТРУДЯЦІ ІЗ СІМЕЙНИМИ ОБОВ'ЯЗКАМИ»

» *«Для встановлення дійсної рівності ставлення і можливостей для трудящих чоловіків і жінок, вживаються всі заходи, що відповідають національним умовам і можливостям, для того щоби: а) трудящі із сімейними обов'язками могли здійснювати своє право на вільний вибір роботи; б) брались до уваги їхні потреби щодо умов зайнятості й соціального забезпечення». /ст. 4/*

» *«Вживаються всі заходи, що відповідають національним умовам і можливостям, зокрема й заходи в галузі професійної орієнтації та підготовки, які би давали трудящим із сімейними обов'язками змогу почати або продовжувати трудову діяльність, а також відновлювати її після відсутності на роботі у зв'язку із цими обов'язками». /ст. 7/*

17. КОНВЕНЦІЯ ПРО ПОЛІТИЧНІ ПРАВА ЖІНОК

Відповідь на це питання передбачає відсутність у проекті нормативного акту положень, що порушують міжнародний принцип, що:

» *«Жінкам належить, на рівних з чоловіками умовах, без будь-якої дискримінації, право обіймати посади на громадсько-державній службі та виконувати усі громадсько-державні функції, встановлені національним законодавством». /ст. 3/*

18. РЕЗОЛЮЦІЯ РАДИ БЕЗПЕКИ ООН № 1325 «ЖІНКИ, МИР, БЕЗПЕКА»

» *«[...] наполегливо закликає держави-члени забезпечити активнішу участь жінок на усіх рівнях прийняття рішень в рамках національних, регіональних та міжнародних інститутів та механізмів недопущення, регулювання та вирішення конфліктів». /п. 1/*

19.

РЕЗОЛЮЦІЯ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ООН «ПЕРЕТВОРЕННЯ НАШОГО СВІТУ: ПОРЯДОК ДЕННИЙ У ГАЛУЗІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ»

”

«[...]Забезпечити прийняття та зміцнення політики та законодавства щодо сприяння гендерній рівності та розширенню прав і можливостей жінок та дівчат на усіх рівнях суспільного життя.

2) Забезпечити всебічну та ефективну участь жінок, а також створити рівні можливості для лідерства жінок на усіх рівнях прийняття рішень у політичній, економічній та суспільній сферах». /Ціль 5/

II. НАЦІОНАЛЬНІ АКТИ

1. КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

Стаття 24. *Громадяни мають рівні конституційні права та свободи та є рівними перед законом.*

Не може бути привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

Рівність прав жінки та чоловіка забезпечується: наданням жінкам рівних з чоловіками можливостей у громадсько-політичній і культурній діяльності, у здобутті освіти і професійній підготовці, у праці та винагороді за неї; спеціальними заходами щодо охорони праці та здоров'я жінок, встановленням пенсійних пільг; створенням умов, які дають жінкам можливість поєднувати працю з материнством; правовим захистом, матеріальною та моральною підтримкою материнства й дитинства, включно з наданням оплачуваних відпусток та інших пільг вагітним жінкам і матерям.

2. ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ»

Метою Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності суспільства шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією та законами України.

Закон призначений для утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі; застосування позитивних дій; запобігання та протидію насильству за ознакою статі, у тому числі всім проявам насильства стосовно жінок; забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільно важливих рішень; забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків; підтримку сім'ї, формування відповідального материнства та батьківства; виховання і пропаганду серед населення України культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері; захист суспільства від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.

3.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАСАДИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДИСКРИМІНАЦІЇ В УКРАЇНІ»

Закон визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії дискримінації з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод людини та громадянина. Принцип недискримінації передбачає, незалежно від певних ознак: забезпечення рівності прав і свобод осіб та/або груп осіб; забезпечення рівності перед законом осіб та/або груп осіб; повагу до гідності кожної людини; забезпечення рівних можливостей осіб та/або груп осіб.

Положення Закону поширюються на громадсько-політичну діяльність; державну службу та службу в органах місцевого самоврядування; правосуддя; трудові відносини, у тому числі застосування роботодавцем принципу розумного пристосування; охорону здоров'я; освіту; соціальний захист; житлові відносини; доступ до товарів і послуг; інші сфери суспільних відносин.

Законом визначено наступні форми дискримінації:

- **пряма дискримінація** – ситуація, за якої з особою та/або групою осіб за їх певними ознаками поводяться менш прихильно, ніж з іншою особою та/або групою осіб в аналогічній ситуації, крім випадків, коли таке поведження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;
- **непряма дискримінація** – ситуація, за якої внаслідок реалізації чи застосування формально нейтральних правових норм, критеріїв оцінки, правил, вимог чи практики для особи та/або групи осіб за їх певними ознаками виникають менш сприятливі умови або становище у порівнянні з іншими особами та/або групами осіб, крім випадків, коли їх реалізація чи застосування має

правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними;

- **підбурювання до дискримінації** – вказівки, інструкції або заклики до дискримінації стосовно особи та/або групи осіб за їх певними ознаками;
- **пособництво у дискримінації** – будь-яка свідома допомога у вчиненні дій або бездіяльності, спрямованих на виникнення дискримінації;
- **утиск** – небажана для особи та/або групи осіб поведінка, метою або наслідком якої є приниження їх людської гідності за певними ознаками або створення стосовно такої особи чи групи осіб напруженої, ворожої, образливої або зневажливої атмосфери.

Не вважаються дискримінацією дії, які не обмежують права та свободи інших осіб і не створюють перешкод для їх реалізації, а також не надають необґрунтованих переваг особам та/або групам осіб за їх певними ознаками, стосовно яких застосовуються позитивні дії, а саме:

- спеціальний захист з боку держави окремих категорій осіб, які потребують такого захисту;
- здійснення заходів, спрямованих на збереження ідентичності окремих груп осіб, якщо такі заходи є необхідними;
- надання пільг та компенсацій окремим категоріям осіб у випадках, передбачених законом;
- встановлення державних соціальних гарантій окремим категоріям громадян;
- особливі вимоги, передбачені законом, щодо реалізації окремих прав осіб.

4.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЮ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ»

Даний нормативно-правовий акт визначає організаційно-правові засади запобігання та протидії домашньому насильству, основні напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, спрямовані на захист прав та інтересів осіб, які постраждали від такого насильства.

«Діяльність, спрямована на запобігання та протидію домашньому насильству, ґрунтується на наступних засадах:

1. гарантування постраждалим особам безпеки та основоположних прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на життя, свободу та особисту недоторканість, на повагу до приватного та сімейного життя, на справедливий суд, на правову допомогу, з урахуванням практики Європейського

- суду з прав людини;
2. належна увага до кожного факту домашнього насильства під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
 3. врахування непропорційного впливу домашнього насильства на жінок і чоловіків, дітей та дорослих, дотримання принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
 4. визнання суспільної небезпеки домашнього насильства та забезпечення нетерпимого ставлення до будь-яких проявів домашнього насильства;
 5. повага та неупереджене і небайдухе ставлення до постраждалих осіб з боку суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, забезпечення пріоритетності прав, законних інтересів та безпеки постраждалих осіб під час здійснення заходів у сфері запобігання та протидії домашньому насильству;
 6. конфіденційність інформації про постраждалих осіб та осіб, які повідомили про вчинення домашнього насильства;
 7. добровільність отримання допомоги постраждалими особами, крім дітей та недієздатних осіб;
 8. врахування особливих потреб та інтересів постраждалих осіб, зокрема осіб з інвалідністю, вагітних жінок, дітей, недієздатних осіб, осіб похилого віку;
 9. ефективна взаємодія суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, з громадськими об'єднаннями, неурядовими організаціями, засобами масової інформації та іншими зацікавленими особами». /ст. 4/

5.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ПРОТИДІЮ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ»

Закон визначає організаційно-правові засади протидії торгівлі людьми, гарантуючи гендерну рівність, основні напрями державної політики та засади міжнародного співробітництва у цій сфері, повноваження органів виконавчої влади, порядок встановлення статусу осіб, які постраждали від торгівлі людьми, та порядок надання допомоги таким особам.

«Діяльність, спрямована на протидію торгівлі людьми, ґрунтується на наступних принципах:

1. забезпечення прав і свобод людини та громадянина, зокрема права на повагу до гідності, особисте життя, правову допомогу, відшкодування матеріальної та моральної шкоди у встановленому законом порядку;
2. поваги та неупередженого ставлення до осіб, які постраждали від торгівлі людьми;

3. конфіденційності інформації про осіб, які постраждали від торгівлі людьми;
4. добровільності отримання допомоги особами, які постраждали від торгівлі людьми, та їх недискримінації за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками;
5. взаємодії органів виконавчої влади між собою, з відповідними органами, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, досудове розслідування, та з громадськими й міжнародними організаціями». /ст. 4/

6.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ «ПРО ПІДВИЩЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО СТАТУСУ ЖІНОК В УКРАЇНІ»

Указ визначає одним із головних напрямів діяльності органів виконавчої влади реалізацію державної політики щодо поліпшення становища жінок, створення більш сприятливих умов для забезпечення жінкам рівних з чоловіками можливостей брати участь у політичному та суспільному житті держави. Даний документ передбачає ряд позитивних заходів щодо жінок. Зокрема органам місцевої влади необхідно вживати заходів для ширшого залучення жінок до роботи на керівних посадах в органах виконавчої влади; забезпечувати підвищення кваліфікації працівників, робота яких пов'язана з питаннями проектування та реалізації державної політики щодо сім'ї, жінок, молоді та дітей; сприяти діяльності жіночих громадських організацій, клубів, об'єднань і культурно-ділових центрів з метою підвищення ролі жінки в процесі державотворення.

7.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ «ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ ЦЕНТРАЛЬНИХ ТА МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ»

Даний Указ має на меті підвищення ефективності державної політики та узгодженої співпраці органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків. А саме, передбачає повноваження посадових осіб міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, на яких покладається виконання обов'язків щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, щодо організації у межах своїх повноважень роботу відповідних органів виконавчої влади стосовно:

- забезпечення надання жінкам і чоловікам рівних прав та можливостей у відповідній сфері діяльності;

- співробітництва з громадськими організаціями, зокрема громадськими жіночими організаціями, для узагальнення інформації щодо стану забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та визначення шляхів запобігання виникненню дискримінації за ознакою статі;
- сприяння створенню рівних умов для поєднання жінками та чоловіками професійних і сімейних обов'язків, у тому числі шляхом розвитку соціальних послуг;
- здійснення заходів, спрямованих на формування гендерної культури населення, провадження відповідної інформаційно-пропагандистської діяльності;
- забезпечення додержання законодавства щодо рівності прав та можливостей жінок і чоловіків;
- розгляду та проведення аналізу звернень громадян з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- організації систематичного навчання посадових осіб центральних та місцевих органів виконавчої влади із зазначених питань;
- впровадження гендерних підходів до організації роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади з урахуванням досвіду інших держав.

8.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №722/2019 «ПРО ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ»

Метою даного нормативно-правового акту є забезпечення національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства й держави для досягнення зростання рівня та якості життя населення, додержання конституційних прав і свобод людини та громадянина. Зокрема забезпечити дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року, в тому числі й Ціль 5 – забезпечення гендерної рівності, розширення прав і можливостей усіх жінок та дівчат.

9.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №398/2020 «ПРО НЕВІДКЛАДНІ ЗАХОДИ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ, НАСИЛЬСТВУ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ, ЗАХИСТУ ПРАВ ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД ТАКОГО НАСИЛЬСТВА»

Даний Указ спрямований на додержання гарантій із захисту прав та інтересів осіб, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, а також забезпечення належного реагування на випадки такого насильства,

надання допомоги постраждалим особам, створення умов для реалізації кожною дитиною права на зростання у безпечному сімейному оточенні. Так, Кабінету Міністрів України доручено:

1. забезпечити розробку з урахуванням міжнародних стандартів та затвердити план невідкладних заходів, спрямованих на забезпечення комплексного інтегрованого підходу до подолання домашнього насильства, насильства за ознакою статі;
2. забезпечити розробку та внести в шестимісячний строк у встановленому порядку на розгляд Верховної Ради України відповідні законопроекти;
3. щороку оприлюднювати інформацію про ситуацію у сфері запобігання та протидії домашньому насильству й насильству за ознакою статі та результати вжитих заходів.